

רשומות

הצעות חוק

23 ביולי 1980

1472

י' באב תש"ם

עמוד	
330	חוק המשטרה (נכים ונספים), תש"ם-1980.
332	חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ם-1980.
333	חוק מימון מפלגות (תיקון מס' 2), תש"ם-1980.
335	חוק ארגון הפיקוח על העבודה (תיקון מס' 2), תש"ם-1980.

מתפרסמת כזה מטעם הממשלה הצעות חוק המשטרה (נכים ונספים) וחוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים):

מבוא

חוק המשטרה (נכים ונספים), תש"ו-1955, וחוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך-1960, השוו את מעמד השוטר והסוהר למעמד החייל לענין זכויותיהם עקב נכות או מוות שאירעו כתוצאה מחבלה שנחבלו בה בתקופת שירותם ועקב שירותם זה.

לענין זכויות בשל נכות או מוות שאירעו כתוצאה מחבלה שלקו בה שוטר או סוהר בעת שירותם במשטרה או בשירות בתי הסוהר ועקב שירותם זה, או מהחמרתה — נהג לגביהם עד כה דין שונה מזה החל לגבי חייל. הסמכות לתת תגמול בשל נכות או מוות של שוטר או סוהר כתוצאה מחבלה, כאמור, נתונה לפי החוקים הנ"ל בידי ועדה מינהלת אשר החלטותיה סופיות, ויתירה מזו, הדיונים בפני הועדה מורכבים ומתמשכים.

במסגרת המגמה להשוות את תנאי העסקת השוטר והסוהר לאלו של החייל, מוצע לתחליף את החוקים הנ"ל, לבטל בכך את הועדה הנוכרת בהם, ולמסור את הטיפול בנושא לידי קצין התגמולים המופקד על מתן תגמולים לחיילים. יהיה בכך כדי להביא לא רק לידי פישוט וקיצור של ההליכים למימוש הזכויות, אלא גם לידי החלת השיקולים, הקריטריונים והנהלים המקובלים לגבי תביעות חיילים ושאידיהם גם לגבי התביעות של שוטרים וסוהרים ושאידיהם.

תקופת ההתיישנות המיוחדת, לגבי נכה — שנתיים מיום שחדל להיות שוטר או סוהר, ולגבי משפחותיהם של נספים — שנה מיום פטירת הנספה, יבוטלו אף הן עם ביטול החוקים הקיימים, אולם הן ימשיכו לחול לגבי מי שפרש מהשירות לפני פרסומו של החוק המוצע.

חוק המשטרה (נכים ונספים), תש"ם-1980

1. בחוק זה -

הגדרות

- "שוטר" - אדם הגמנה עם חיל המשטרה, לרבות כל מי שהוענק לו כל החובות, הזכויות, הסמכויות והחסינויות של שוטר;
"חוק הנכים" - חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח משולב];
"חוק משפחות החיילים" - חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ז-1950;
"שירות במשטרה" - שירותו של שוטר במשטרת ישראל.

2. חוק הנכים יחול על שוטר, ובו, לענין זה -

דין שוטר נכה

- (1) כל מקום שמדובר בו בחייל ייקרא כאילו מדובר בשוטר;
(2) כל מקום שמדובר בו בשירות או בשירות צבאי ייקרא כאילו מדובר בשירות במשטרה;
(3) כל מקום שמדובר בו בשירות צבאי על פי התחייבות לשירות קבע ייקרא כאילו מדובר בשירות במשטרה של שוטר שכללי הגיוס והפיטורים הקבועים בפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971, חלים עליו.

3. חוק משפחות החיילים יחול על שוטר שנפטר ועל בני משפחתו של שוטר שנפטר, ולענין זה - כל מקום באותו חוק שמדובר בו בחייל או בשירות או בשירות צבאי ייקרא כאילו מדובר בשוטר או בשירות במשטרה, הכל לפי הענין.

דין משפחת שוטר שנספה

4. (א) נפטר שוטר כתוצאה ממחלה או התמרת מחלה בנסיבות שהיו מזכות את בני משפחתו לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים לולא הוראות סעיף זה, רשאים בני המשפחה שהם גם שאירים לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ל-1970, (להלן - חוק הגמלאות), לבחור באחד מאלה:

ברירה

- (1) קיצבה כאמור בסעיף 78(ד)(1) לחוק הגמלאות;
(2) קיצבה כאמור בסעיף 78(ד)(2) לחוק הגמלאות;
(3) תגמולים לפי חוק משפחות החיילים, בתוספת קיצבה כאמור בסעיף 78(ג) לחוק הגמלאות;

דבריו הפבר

נכה, נוסח סעיף 2 כך, שיפורש בו השירות המקביל במשטרה לשירות צבאי על פי תהתחייבות לשירות הקבע, דהיינו שירות במשטרה של שוטר שכללי הגיוס והפיטורים הקבועים בפקודת המשטרה (נוסח חדש), תשל"א-1971, חלים עליו.

4 סעיף האכסניה לקביעת יחסי הגומלין בין זכויות שוטר ושאיריו לגמלאות בשל שירותו במדינה לבין תגמולים עקב פגיעה בשירות לפי דיני הנכים ומשפחות החיילים - נמצאת בסעיף 78 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ל-1970, לשאירים של שוטר שנפטר כתוצאה ממחלה או התמרת מחלה ושעליה

בצבאות חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 10), תשל"ט-1979, שונתה הגדרת "נכה" בחוק הגיל כך שניתן היום, לכאורה, ליתן תגמול לים מכות החוק למשפחת הקבע בצה"ל אף בשעה שהם עדיין בשירות, ולא רק לאחר שחרורם משירות צבאי - כפי שעלה מההגדרה הקודמת.

גם במשטרה קיימת ההבחנה בין שוטר חובה שהוא חייל הממלא את חובתו על פי חוק שירות בטחון במסגרת משמר הגבול, לבין שוטר רגיל שהוא אדם שבוחר מרצונו לשרת במשטרה. כדי שלא לפגוע בעקרון השוויון, שלפיו יש להשוות את מעמדו של שוטר נכה למעמדו של חייל

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.
4 ס"ח תשל"ל, עמ' 65.

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 276.
2 ס"ח תשי"ז, עמ' 162.

(4) תגמולים לפי חוק משפחות החיילים בתוספת המענק המשתלם לפי סעיפים 27 או 40 לחוק הגמלאות במקום הקיצבה המשתלמת לפי סעיף 78(ג) לחוק הגמלאות.

(ב) בני משפחה כאמור שנתקיימו בהם התנאים לזכאות לפי סעיף 78(ה) לחוק הגמלאות, רשאים לבחור במקום זכויותיהם לפי סעיף קטן (א), בתגמולים לפי חוק משפחות החיילים ובגמלאות לפי סעיף 78(ה) האמור.

(ג) סעיף 78(ו) לחוק הגמלאות יחול בשינויים המחוייבים גם על גמלאות לפי חוק הגמלאות המשתלמות לפי סעיף זה.

5. כל חיקוק שבו מדובר בחוק הנכים או בחוק משפחות החיילים ייקרא כאילו מדובר בו גם בחוק זה.

6. כל חיקוק המעניק או גותן סמכות להעניק זכות יתר, פטור, שחרור מלא או חלקי מחובה המוטלת על פי דין או עדיפות או זכות אחרת הניתנים לחייל נכה כמשמעותו בחוק הנכים או לבן משפחה של חייל שנספה כמשמעותו בחוק משפחות החיילים, רואים אותו כמעניק או גותן סמכות להעניק אותם גם לשוטר נכה או לבן משפחה של שוטר שנספה.

7. לענין סעיף 3 לחוק משפחות החיילים, במקום רשות צבאית מוסמכת יבוא, לגבי שוטר שנעדר, קצין משטרה בכיר ששר הפנים מינהו לענין סעיף זה.

8. חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו-1955 - בטל.

9. חוק זה יחול לגבי התקופה שלאחר תחילתו גם על מי שפרש מהשירות במשטרה לפני פרסומו ובני משפחתו, למעט -

(1) מי שהגיש בקשה לפי סעיף 4 לחוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו-1955, והיא נדחתה;

(2) מי שהגיש בקשה כאמור, או בקשה לקצין התגמולים, אחרי שעברה תקופת ההתיישנות החלה לגביו לפי סעיף 4(ה) לחוק האמור.

דברי הסבר

מוצע בעת להעניק לשאירים של שוטר שנפטר כתרי צאה ממחלה או החמרת מחלה המזכות לתגמולים לפי חוק משפחות חיילים, ברירה בדבר זכויותיהם:

(1) רוצים - יקבלו את זכויותיהם לפי סעיף 78(ג) כאמור בתוספת התגמולים לפי חוק משפחות החיילים;

(2) רוצים - יקבלו את הקצבה המלאה שמקבלו השאירים של עובד המדינה אחר שנפטר בשעו השירות, ללא כל ניכוי על חשבון התגמולים לפי חוק משפחות החיילים, אך לא יהיו זכאים לתגמולים אלה;

(3) רוצים - יקבלו את הקצבה שהיו מקבלים איך פרש הנפטר מהשירות ביום פטירתו בתוספת המענן שהיה משתלם לנפטר אילו יצא לקצבה ביו פטירתו.

הם זכאים לתגמולים לפי חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו-1955, ניתנות זכויות אלה:

(1) קיצבה בשיעור הקצבאות המשתלמות לשאירים של עובדי המדינה אחרים; אולם לענין זה יחולו סייגים אלה: (א) מחצית התגמולים המשתלמים לפי חוק משפחות החיילים תנוכה מקצבתם האמורה;

(ב) היה סך כל הקצבאות - המופחתות כאמור ב-(א) - בצירוף התגמולים לפי חוק משפחות החיילים - עולה על 90% מהמשכורת הקובעת של הנפטר, ינוכה גם העודף מהקצבאות (סעיפים 78(1)(3) עד (3));

(2) היה לשוטר שנפטר ותק בשירות של 25 שנים לפחות, מהן לפחות 15 שנים במשטרה, והוא בשעת פטירתו בן 50 או יותר, יוכן השאירים לזכויות מיוחדות כמפורט בסעיף 77(ה).

5 ס"ח תשט"ו, עמ' 74.

חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ם-1980

1. בחוק זה -

הגדרות

"סוהר" - אדם הנמנה עם שירות בתי הסוהר;

"חוק הנכים" - חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 (נוסח משולב)¹;

"חוק משפחות החיילים" - חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ז-1950²;

"שירות בשירות בתי הסוהר" - שירותו של סוהר בשירות בתי הסוהר.

2. חוק הנכים יחול על סוהר, ולענין זה - כל מקום באותו חוק שמדובר בו בחייל, בחייל המשרת בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע, או בשירות צבאי, ייקרא כאילו מדובר בסוהר או בשירות בתי הסוהר, הכל לפי הענין.

סוהר נכה

3. חוק משפחות החיילים יחול על סוהר שנפטר ועל בני משפחתו של סוהר שנפטר, ולענין זה - כל מקום באותו חוק שמדובר בו בחייל, בשירות או בשירות צבאי ייקרא כאילו מדובר בסוהר או בשירות בתי הסוהר, הכל לפי הענין.

דין משפחת סוהר שנספה

4. (א) נפטר סוהר כתוצאה ממחלה או התמרת מחלה בנסיבות שהיו מזכות את בני משפחתו לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים לולא הוראות סעיף זה, רשאים בני המשפחה שהם גם שאירים לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ל-1970³ (להלן - חוק הגמלאות), לבהור באחד מאלה:

ברירה

(1) קיצבה כאמור בסעיף 78(ד)(1) לחוק הגמלאות;

(2) קיצבה כאמור בסעיף 78(ד)(2) לחוק הגמלאות;

(3) תגמולים לפי חוק משפחות החיילים, בתוספת הקיצבה כאמור בסעיף 78(א) לחוק הגמלאות;

(4) תגמולים לפי חוק משפחות החיילים בתוספת המענק המשתלם לפי סעיפים 27 או 40 לחוק הגמלאות במקום הקיצבה המשתלמת לפי סעיף 78(ג) לחוק הגמלאות.

(ב) בני משפחה כאמור שנתקיימו בהם התנאים לזכאות לפי סעיף 78(ה) לחוק הגמלאות, רשאים לבחור, במקום זכויותיהם לפי סעיף קטן (א), בתגמולים לפי חוק משפחות החיילים ובגמלאות לפי סעיף 78(ה) האמור.

(ג) סעיף 78(ו) לחוק הגמלאות יחול, בשינויים המחוייבים, גם על גמלאות לפי חוק הגמלאות המשתלמות לפי סעיף זה.

5. כל חיקוק שבו מדובר בחוק הנכים או בחוק משפחות החיילים ייקרא כאילו מדובר בו גם בחוק זה.

זכורים

1 סי"ח תשי"ט, עמ' 276.

2 סי"ח תשי"ז, עמ' 162.

3 סי"ח תשל"ל, עמ' 65.

6. כל חיקוק המעניק או נותן סמכות להעניק זכות יתר, פטור, שחרור מלא או חלקי מחובה המוטלת על פי דין או עדיפות או זכות אחרת הניתנים להייל נכה כמשמעותו בחוק הנכים או לבן משפחה של חייל שנספה כמשמעותו בחוק משפחות החיילים, רואים אותו כמעניק או נותן סמכות להעניק אותם גם לסוהר נכה או לבן משפחה של סוהר שנספה.
7. בסעיף 3 לחוק משפחות החיילים, במקום רשות צבאית מוסמכת יבוא, לגבי סוהר שנעדר, סוהר בכיר ששר הפנים מינהו לענין סעיף זה.
8. חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך-1960 - בטל.
9. חוק זה יחול לגבי התקופה שלאחר פרסומו של חוק זה גם על מי שפרש משירות בתי הסוהר לפני הפרסום, למעט -
- (1) מי שהגיש בקשה לועדה שהוקמה לפי סעיף 4 לחוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך-1960, והיא נדחתה;
- (2) מי שהגיש בקשה כאמור, או בקשה לקצין התגמולים, אחרי שעברה תקופת ההתיישנות החלה לגביו לפי סעיף 8 לחוק האמור.

4 ס"ח תש"ך, עמ' 37.

מתפרסמת בזה מטעם ועדת הכספים הצעת חוק של חברי המנסת:

חוק מימון מפלגות (תיקון מס' 2), תש"ם-1980

1. בסעיף 7 לחוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973 (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "משליש", פעמיים, יבוא "ממחצית";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "ממחצית", פעמיים, יבוא "מארבע המישיות";
- (3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) לענין סעיף זה, "הוצאות" - למעט הוצאות מימון ששולמו למוסד פיננסי בקשר לאשראי שנתן למימון מפלגות."

דברי הסבר

מטרת התיקונים בחוק זה היא לאפשר תפעול תקין ומבוקר של המפלגות בישראל שהן יסוד לקיומה של דמוקרטיה תקינה.

בחוק מימון המפלגות שהוקק בשנת 1973 לא חל שינויים משמעותיים ומשום כך קיים צורך לעדכן ולהתאים סעיפים מסויימים לנעשה במשק.

1 ס"ח תשל"ג, עמ' 52; תשל"ה, עמ' 84.

2. בסעיף 10 לחוק העיקרי —

- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

„(א) תוך עשרה שבועות מתום החודש שבו פורסמו תוצאות הבחירות ימסרו נציגיה של סיעה למבקר המדינה את חשבונותיה לתקופת הבחירות.“;
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "שמונה שבועות" יבוא "שנים עשר שבועות";
- (3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

„(ג) תוך עשרה שבועות מתום כל שנת כספים ימסרו נציגיה של סיעה למבקר המדינה את חשבונותיה לאותה שנה; ואולם, לענין סעיף זה ולענין סעיף 7(ב) —

 - (1) יראו שנה שבה מתקיימות הבחירות לכנסת כמסתיימת בתום החודש שבו פורסמו תוצאות הבחירות, והחשבונות לפי סעיף קטן זה יימסרו ביחד עם החשבונות לפי סעיף קטן (א);
 - (2) יראו שנה שלאחר הבחירות כמתחילה בתחילת החודש אחרי פרסום תוצאות הבחירות וכמסתיימת בתום שנת הכספים הבאה.“;
- (4) בסעיף קטן (ד), במקום "שמונה שבועות" יבוא "שנים עשר שבועות“.

3. הוצאות שהוציאה סיעה בתקופת שנים עשר החדשים שהסתיימה בט"ז בסיון תש"ם (31 במאי 1980) מעל לסכומים האמורים בסעיף 7(ב) לחוק העיקרי כנוסחו ערב קבלת חוק זה, ושנגרמו מעליית שיעור מדד המחירים לצרכן מעבר לשיעור הגדלת יחידת המימון בתקופת האמורה, לא יראו כחריגה מהוראות הסעיף האמור.

הוראת מעבר

דברי הסבר

התקינה של המפלגות. על כן מוצע שלא לחשב ריבית והוצאות מימון אשראי אחרות כהוצאה לצורך חוק זה.

סעיף 2 התיקונים לסעיף 10 לחוק העיקרי באים להאריך את המועדים להגשת חשבונותיהן של הסיעות ולהכנת הדו"ח עליהם בידי מבקר המדינה, וזאת כדי לאפשר דיווח וביקורת נאותים.

סעיף 3 הצורך בסעיף זה נעוץ בשיעור הגבוה של האינפלציה שאילץ את הסיעות לשלם שכר עבודה והוצאות אחרות בסכומים גומליניים מעבר לאלה המותרים על פי החוק לפני תיקונו.

חברי הכנסת: א' אבטבי, ע' אמרואי, י' חשאי, ח' קופמן

סעיף 1 אין בסעיף זה כדי להגדיל את יחידת המימון שהמפלגות מקבלות מאוצר המדינה. החוק בא להעלות את תיקרת ההכנסות שמפלגה רשאית לגייס ממקורותיה העצמאיים — דמי חבר, תרומות שמתר לקבלן על-פי החוק וכו'.

יקר המחיה עלה בשלוש השנים האחרונות בשיעור של כ-400% בעוד שייחידת המימון שמקבלות המפלגות מאוצר המדינה הועלתה ל-112% בלבד. לפיכך השחיקה בערך הריאלי של יחידת המימון מתבטאת בכ-57% פחות.

מכיון שהמימון אינו מכסה את כל ההוצאות וזיבות המפלגות לקבל הלוואות בגקאיות בריבית של ימינו המגיעה לכ-85%; ריבית זו נחשבת כהוצאה בכך יש שחיקה נוספת בסכומים הפנויים לפעולתן

חוק ארגון הפיקוח על העבודה (תיקון מס' 2), תש"ם-1980

1. בסעיף 2(ב) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954¹ (להלן - החוק העיקרי), תיקון סעיף 2 לפני "ומפקחי עבודה אזוריים" יבוא "סגן מפקח עבודה ראשי", ובסופו יבוא "מפקח עבודה ראשי רשאי לאצול מסמכויותיו על-פי כל דין לסגן מפקח עבודה ראשי או למפקח עבודה אזורי".
2. בסעיף 3 לחוק העיקרי -
- (1) במקום הרישה יבוא "בנוסף לכל סמכות הנתונה למפקח עבודה בכל חיקוק, נתונות לו לשם מילוי תפקידיו סמכויות אלה:"
- (2) פסקה (6) תסומן (7) ולפניה יבוא:
- "(6) ליטול דוגמה של מוצר, מוצר ביניים או חומר גלמי ולצלם כל חומר, מיתקן, מכונה, מבנה או תהליך עבודה;"
3. בסעיף 6 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "המשמשים" יבוא "או שעומדים לשמש", והמלים "רבה" ו"סיכון רב" - יימחקו;
- (2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) מפקח עבודה ראשי רשאי להסמיך בכתב מפקח עבודה פלוגי בסמכויות הנתונות למפקח עבודה אזורי לפי סעיף זה."

דברי הסבר

מחדל פלוגי במקום עבודה מסכנים סיכון רב שלום אדם או בריאותו, רשאי הוא לעשות, בצו, אחד מאלה:

(1) לאסור את השימוש במכונה, במיתקן, בצידוד או בחומר או בחלק מאלה כמפורש בצו, או לאסור את השימוש עד שהורחק גורם הסכנה וניתן על כך אישור מאת מפקח עבודה;

(2) לחייב את המחזיק במקום העבודה לנקוט, תוך הזמן הנקוב בצו, אמצעים כמפורש בצו לשם הרחקת הסכנה.

מוצע לתקן את הסעיף כך שלמפקח העבודה תהיה סמכות לנקוט צעדים שהחוק מאפשר לו, בכל מקרה שיש סכנה לשלומו או בריאותו של אדם, בלי שיצטרך לקבוע - ואחר כך להגן על קביעתו - שמידת הסכנה "רבה" במיוחד. כמורכב מוצע לאפשר הסמכת מפקח עבודה פלוגי בסמכויות של מפקח עבודה אזורי לענין צווי בטיחות.

1 סעיף בחוק תקיים חסר תפקיד של סגן מפקח עבודה ראשי, למרות שהדבר דרוש מבחינה מינהלית ולמעשה קיימת משרה כזאת. מוצע לאפשר אצילת סמכויותיו של מפקח העבודה הראשי לסגנו.

2 סעיף הסמכויות הנתונות בסעיף 3 לחוק העיקרי למפקח עבודה אינן מאפשרות לו נטילת דוגמאות מחמרים, ממוצרים וממוצרי ביניים, ואף אינן מאפשרות עריכת תצלומים. התיקון המוצע מרחיב את סמכויות המפקח גם לענינים אלה.

3 סעיף 6(א) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"6. (א) שוכנע מפקח עבודה אזורי, בין מפעולות עצמו ובין על סמך דין וחשבון של מפקח עבודה, כי טיבם, מבנם או מקומם של מכותה, צידוד, מיתקן או חומר המש" משים במקום עבודה יש בהם סכנה רבה לשלומו או לבריאותו של אדם, או כי תהליך או מעשה פלוגי או

1 ס"ח תשי"ד, עמ' 202; תשכ"ט, עמ' 78.

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "בהוק בית הדין לעבודה, חשכ"ט-1969" יבוא
 "(להלן - בית דין אזורי לעבודה)";

(2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "או על-ידי מפקח העבודה שנתן את צו
 הבטיחות על-פי סעיף 6(ד)".

5. אחרי סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:

"צו שיפור

א8. (א) נוכח מפקח עבודה אזורי, או מפקח עבודה שהוא הסמין
 לענין סעיף זה, כי במקום עבודה פלוני לא קיימה הוראת חיקוק שענינה
 בטיחותם, בריאותם או רווחתם של בני אדם העובדים בו או הנמצאים בו
 לצורך עיסוקם או משלח ידם, רשאי הוא בצו לחייב את המחזיק במקום
 העבודה לנקוט בצעדים המפורטים בצו לשם קיומה של אותה הוראה תוך
 הזמן הקבוע בצו ושלא יפחת משלושים יום; הוראות סעיף 6(ג) יחולו גם
 על צו לפי סעיף קטן זה (להלן - צו שיפור); היה ביצועו של החיקוק שהוראתו
 לא קיימה בידי כל שר למעט שר העבודה והרווחה, ימציא המפקח העתק
 מצו השיפור לאותו שר או למי שהשר מינה לכך.

(ב) המחזיק במקום העבודה יודיע בכתב למפקח העבודה האזורי
 על ביצוע צו השיפור תוך שבעה ימים לאחר תום הזמן שנקבע בצו
 לביצועו.

(ג) המחזיק במקום עבודה שניתן לגביו צו שיפור רשאי לערער
 עליו לפני בית הדין האזורי לעבודה שבתחומו נמצא מקום העבודה תוך
 15 ימים מיום שנמסר לו הצו כאמור בסעיף 6(ג), ומשערער כך רשאי
 הוא לבקש מבית הדין שירדה על דחיית ביצוע הצו, כולו או חלקו.

(ד) מי שחייב לקיים צו שיפור, ולא עשה כן, דינו -

(1) מאסר ששה חדשים;

(2) קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, תשל"ז-
 1977², לכל יום שבו לא קייים צו השיפור.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 סעיף 7(ב) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"(ב) נאסר בצו לפי סעיף 6 שימוש במכונה, במיתקן
 בציוד או בחומר עד שזורחק גורם הסכנה והודיע
 המחזיק במקום העבודה כי הורחק גורם הסכנה, יבתן
 מפקח עבודה את המצב תוך שני ימים מאז נתקבלה
 ההודעה על ידי מפקח עבודה אזורי."

מוצע, בעקבות ההוספה המוצעת של סעיף קטן (ד)
 לסעיף 6 לחוק העיקרי, שמפקח עבודה שנתן את צו
 הבטיחות, יהיה גם הוא מוסמך לבטלו.

סעיף 5 לסעיף 8 החדש: מוצע לקבוע בחוק הורר
 אה שתסמין את מפקח העבודה האזורי
 לקבוע בצו, שייקרא "צו שיפור", כי על המחזיק במקום
 העבודה לנקוט צעדים שיפורטו בצו, וזאת תוך פרק
 זמן קצוב שיצויין באותו צו. המחזיק שלגביו ניתן צו זה
 יוכל לערער לפני בית הדין האזורי לעבודה תוך 15
 ימים מיום שהומצא לו הצו, ואז יוכל גם לבקש מבית
 הדין להורות על דחיית ביצוע הצו או חלקו, אולם הוגשת
 הערעור גרידא לא תעכב את ביצועו של הצו.

² ס"ח תשל"ז, עמ' 226; תש"ם, עמ' 60.

(ה) נוכח מפקח עבודה אזורי, בין עקב אי קבלת הודעה כנדרש בסעיף קטן (ב) ובין בכל דרך אחרת, כי צו שיפור לא בוצע במלואו, רשאי הוא לקבוע זאת בתעודה התומה בידו, שבה ציין את מספר הימים שעברו מתום הזמן שנקבע לביצוע הצו עד יום מתן התעודה, ויראו את התעודה כהחלטה המטילה קנס מינהלי של עשירית הסכום שאפשר להטילו לפי סעיף קטן (ד)(2); מפקח עבודה אזורי רשאי לחזור ולהוציא תעודות כאמור, עד לביצועו המלא של צו השיפור, ובתעודה חוזרת כאמור יצויין מספר הימים שעברו מיום מתן התעודה הקודמת; התעודה תומצא בדרך שקבע שר העבודה והרווחה בתקנות.

(ו) המועד לתשלום קנס מינהלי לפי סעיף קטן (ה) הוא 15 ימים מיום המצאת התעודה; לא שולם הקנס במועד, יווספו עליו ריבית והפרשי הצמדה כאמור בסעיף 97 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975³; הופעלו הליכי גבייה, יווספו על סכום הקנס גם ההוצאות הכרוכות בדרישת התשלום וכגבייתו, בעיקול טובין ושמירתם וכיוצא באלה, הכל בסכום שקבע שר האוצר.

(ז) על הטלת קנס מינהלי לפי סעיף קטן (ה) ניתן לערער לפני בית הדין האזורי לעבודה שבתחום שיפוטו נעברה העבירה, תוך 15 ימים לאחר המצאת ההודעה על הטלת הקנס.

(ח) שולם הקנס המינהלי ולא הוגש ערעור עליו, או שהערעור נדחה, יראו כאילו כופרה העבירה.

(ט) החלטת בית הדין האזורי לעבודה בערעור, דינה, לענין הערעור עליה, כדין פסק דין בפלילים.

(י) פקודת המסים (גבייה)⁴ תחול על גביית קנס מינהלי ותוספותיו לפי סעיף זה וניתן לגבותם גם בדרך תובענה אזרחית.

(יא) הוראות סעיף זה אינן גורעות מאחריותו הפלילית של המחזיק במקום עבודה, לפי כל דין.

ד ב ר י ה ס כ ר

לא שולם הקנס המינהלי במועד, יווספו עליו ריבית, הפרשי הצמדה ותשלום הוצאות בשיעור שקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת לענין מס ערך מוסף.

מחזיק שבחר לשלם את הקנס, או שערעורו נדחה בבית הדין, יראו כאילו כופרה העבירה.

כל המגיע לאוצר המדינה על פי חוק זה אפשר יהיה לגבותו על פי פקודת המסים (גבייה), דהיינו ניתנת סמכות לנקוט דרכי הוצאה לפועל ואכיפה בלי צורך בפסק דין בתובענה אזרחית, אולם למדינה שמורה האפשרות לתבוע את תשלום הקנס גם בדרך של תובענה אזרחית.

מוצע לקבוע למפר צו שיפור עונש מאסר ששה חדשים או קנס 5,000 שקלים או שני הענשים כאחד, ולכל יום שבו אינו מקיים את צו השיפור – קנס 500 שקלים.

לגבי עבירה נמשכת כזאת יוכל מפקח עבודה אזורי לקבוע קנס מינהלי יומי עד 50 שקלים, וזאת בתעודה בחתימתו המציינת את מספר הימים שבו נמשכה העבירה. תעודה כזו יוכל מפקח העבודה האזורי לחזור ולתת עד שיקיים במלואו צו השיפור. אפשר יהיה לערער על קנס מינהלי תוך 15 ימים מיום קבלת התעודה, אולם בדתו בערעור יוכל בית הדין להוסיף למפר הצו – אם גראה לו הדבר – גם את עונש המאסר או הקנס שהוא היה רשאי להטיל אילו הועמד המפר לדין לפניו לכתחילה.

³ ס"ח תשל"ו, עמ' 52.

⁴ חוקי אי, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

ב8. (א) על פי דרישתו בכתב של מפקח עבודה אזורי יכין המחזיק במקום עבודה תכנית בדבר סידורי הבטיחות באותו מקום עבודה בהתאם להוראות סעיף זה (להלן – תכנית בטיחות). ויגיש אותה למפקח העבודה האזורי תוך המועד שנקבע בדרישה ושלא יפחת משלושה חדשים.

(ב) המחזיק במקום עבודה רשאי לערער על דרישה לפי סעיף קטן (א) לפני בית הדין האזורי לעבודה שבתחומו נמצא מקום העבודה, תוך 30 ימים מיום שגמסרה לו הדרישה, בדרך שקבע שר העבודה והרווחה בתקנות, ומשערער כך רשאי הוא לבקש מבית הדין שיוורה על הארכת המועד להגשת התכנית.

(ג) תכנית בטיחות תכלול הוראות בנושאים אלה:

- (1) נוהלי הבטיחות, הגיהות והבריאות התעסוקתית במקום העבודה, ונושאי התפקידים בו בתחומים אלה;
- (2) נוהלי חירום למצבי סיכון מיוחדים ולמקרי תאונות עבודה;
- (3) שיפור תנאי הבטיחות, הגיהות והבריאות התעסוקתית במקום העבודה ולוח זמנים לכך.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הוראות בדבר הכנת תכנית בטיחות ובדבר פרטיה; הוראות כאמור לגבי גיהות או בריאות התעסוקתית טעונות גם התייעצות עם שר הבריאות; תקנות לפי סעיף קטן זה יכול שיהיו כלליות או לפי סוגי מקומות עבודה, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים.

(ה) ראה מפקח עבודה אזורי כי תכנית בטיחות גתיישנה, כולה או חלקה, רשאי הוא לדרוש הכנת תכנית בטיחות חדשה, והוראות סעיף זה יחולו בשינויים המחוייבים.

(ו) הוראות סעיף ב8(ד) עד (יא) יחולו בשינויים המחוייבים, לגבי מי שנדרש להגיש תכנית בטיחות ולא עשה כן, כאילו הפר צו שיפור.

ג8. שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר חובת המחזיק במקום עבודה לספק לעובדים בו מידע והכשרה הדרושים למניעת תאונות עבודה או מהלות מקצוע; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לפי סוגי מקומות עבודה, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים.

ד ב ר ו ה ס ב ר

כמו לגבי מי שמפר צו שיפור כאמור בסעיף א8, לרבות הליכי קנס מינהלי.

לסעיף 8 החדש: מוצע כי שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יהיה רשאי לקבוע בתקנות חובה על מחזיק במקום העבודה להכשיר את עובדיו כדי למנוע תאונות ומהלות בעבודה.

לסעיף 8 החדש: מוצע לקבוע הוראות בדבר חובת המחזיק במקומות עבודה מסוימים להכין ולהגיש למפקח העבודה האזורי תכנית בטיחות במפעלו, בעין עקרונות בטיחות וגיהות, נוהלי בטיחות וגיהות תהלי חירום בשטח הבטיחות, הגיהות והבריאות התעסוקתית, הכל בכונה לשתף את המפעלים במאמץ להגברת הבטיחות. מוצע לקבוע כי מי שחייב בהגשת תכנית בטיחות למפקח העבודה האזורי ולא עשה זאת – יינקטו נגדו הליכים

6. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בהגדרת "מפעל" במקום "פקודת בתי החרושת, 1946" יבוא תיקון סעיף 9 "פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970".

7. בסעיף 10 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 10

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ואולם רשאי שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר החובה להקים ועדת בטיחות אף במפעל שמספר העובדים בו פחות מ-25; תקנות כאמור יכול שיהיו לפי סוגי מפעלים, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) לא קבעו שני הצדדים או אחד מהם את נציגיהם לוועדת הבטיחות או את מקצתם, רשאי מפקח עבודה אזורי לדרוש מהצד הנוגע בדבר לקבוע את הנציגים תוך המועד שקבע לכך; לא קיימה הדרישה, רשאי המפקח למנות את הנציגים לוועדת הבטיחות לפי ראות עיניו.

(ג) לא קבע אחד הצדדים את נציגיו לוועדת הבטיחות או את מקצתם, לא יהא בכך כדי לפגוע בכשרה של הועדה לפעול ובתוקף החלטותיה."

8. בסעיף 13 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) מפקח עבודה ונציג המוסד לבטיחות ולגיהות כאמור בפסק השלישי רשאים להשתתף בישיבות ועדת בטיחות ללא זכות הצבעה, בין מיזמתם ובין לפי הזמנת הועדה או חבר בה."

9. האמור בסעיף 14 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) לא קיים מעביד את המלצותיה של ועדת בטיחות כאמור בפסקאות (1) או (2) לסעיף קטן (א), רשאי מפקח עבודה אזורי להורות לו בצו לעשות כן; דינו של צו כאמור כדין צו שיפור על-פי סעיף 8א."

דברי הסבר

הבטיחות, או שקבע נציגים במספר פחות משחזא רשאי לקבוע - סמכות הועדה במפעל זה לא תיפגע על ידי כך.

מוצע כי מפקח העבודה האזורי יוכל לקבוע את נציגי הצדדים בוועדת הבטיחות גם במפעלים שמעבידים פחות מ-25 עובדים, וכן למנות בעצמו את הנציגים אם תוך המועד שקבע לא מינה המפעל את נציגיו.

8 סעיף מוצע כי מפקח עבודה תציג המוסד לבטיחות וגיהות יהיו רשאים להשתתף בישיבות ועדת הבטיחות ללא זכות הצבעה.

9 סעיף כדי לתת משנה תוקף להמלצות ועדת הבטיחות במפעל מוצע כי מפקח העבודה האזורי יהיה מוסמך להורות בצו שיפור על קיום החמ"צות או מקצתן.

6 סעיף בתש"ל-1970 נתקבל נוסח חדש לפקודת הבטיחות בעבודה שבמקורה היתה פקודת בתי החרושת, 1946. מוצע לתקן לפי זה את האזכור של הפקודה.

7 סעיף (1) לפי סעיף 10 לחוק העיקרי החובה לקיים ועדת בטיחות קיימת כיום רק לגבי מפעל שמעבידים בו 25 עובדים לפחות. מוצע להרחיב את חובת הקמת ועדות בטיחות אף לגבי מפעלים המעסיקים פחות מ-25 עובדים, במידה שיקבע כך שר העבודה והרווחה בתקנת באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(2) סעיף 10(ב) לחוק העיקרי קובע לאמור: "10. (ב) מפעל שמעבידים בו 25 עובדים או יותר ואחד הצדדים לא קבע את נציגיו בוועדת

5 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

תיקון סעיף 17 10. האמור בסעיף 17 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
" (ב) שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר האמצעים שחייב מעביד לנקוט כדי לסייע לוועדת הבטיחות במילוי תפקידה; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לפי סוגי מפעלים, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים."

חוספת סעיף 34 א34. אחרי סעיף 34 לחוק העיקרי יבוא:
"מסלול מסמכים 34א. לפי דרישת המוסד, מי שחייב לשלוח למפקח עבודה אזורי מסמך לפי סעיפים 15(ב), 21 או 23, חייב לשלוח העתק ממנו גם למוסד."

תיקון סעיף 36 12. בסעיף 36 לחוק העיקרי –
(1) בסעיף קטן (ג), אחרי "למפקח עבודה אזורי" יבוא "או למוסד";
(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
" (ד) נעברה עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו בידי חבר-כני אדם, מואגד או בלתי מואגד, יאשם בה גם כל מי שבעת ביצועה היה מנהל פעיל, מזכיר, נאמן, בא-כוח או שותף פעיל בחבר, וזולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות החוק."

החלפת סעיף 42 13. במקום סעיף 42 לחוק העיקרי יבוא:
42. (א) חוק זה בא להוסיף על האמור בכל חיקוק אחר ולא לגרוע ממנו; קיום חובה לפי חוק זה והתקנות לפיו, אינו פוטר מקיום חובה לפי חיקוק אחר.
(ב) הורשע אדם על עבירה לפי חוק זה או שילם קנס מינהלי, אין בכך כדי לפטרו מחובותיו על פי חוק זה והתקנות לפיו."

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) הודעות על מינוי נאמן בטיחות ותחילת כהונתו;
(3) הודעות על נקיטת אמצעים לתיקון ליקויי בטיחות.
סעיף 12 מוצע לקבוע את אחריותו של חבר הנהלה, מנהל או שותף בגוף שעבר על הוראות החוק. אולם תהיה זו לו הגנה טובה אם הוכח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט את כל האמצעים הנאותים לקיום החוק.

סעיף 10 כדי שחברי ועדת הבטיחות יוכלו להתמסר לתפקידם בוועדה, מוצע כי שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יוכל לקבוע הוראות בדבר האמצעים שחייב המעביד לנקוט כדי לסייע לוועדת הבטיחות במילוי תפקידה.
סעיף 11 לפי דרישת המוסד לבטיחות ולגיהות יועברו אלינו –

(1) פרוטוקולים משיבות ועדת הבטיחות;